

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Běla Mlynáříková

Název práce: Komentovaný překlad: *Beauté et Bien-être à l'Orientale*

Vanessa SITBON, Edisud, Aix en Provence 2004, str. 37-61)

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	2
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	2
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	3
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	3
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	3
Body celkem	13

Běla Mlynáříková si pro svou bakalářskou práci zvolila komentovaný překlad jedné kapitoly knihy věnované péči o zdraví a krásu, která se zaměřuje na orientální vůně a koření a jejíž součástí je i sedm receptů na přípravu domácí přírodní kosmetiky. Vybraná pasáž je členěna do tří částí (první předkládá stručný úvod k historii koření jako komodity, druhá část formou krátkých hesel představuje přírodní suroviny využívané pro domácí kosmetiku a třetí nabízí sedm autorčiných receptů). Na první pohled běžný populárně-naučný text však překladateli dokáže připravit nejednu horkou chvíli (nakládání s citacemi, historickými reáliemi atd.). Situaci mu neulehčí zejména fakt, že jej sepsala podnikatelka v dané oblasti, navíc zřejmě i za účelem propagace své vlastní kosmetické značky a svého kosmetického salonu. Překladatel by měl být připraven na práci s běžně užívanou terminologií vztahující se ke koření, vybraným surovinám a kosmetické péči, avšak mohl by na druhé straně přehlédnout chyby, které se do originálu vloudily, a vliv skryté marketingové roviny na jednotlivých rovinách textu.

Překlad nepopíratelně prokazuje pečlivý přístup a maximální snahu odvést dobrou práci (při ověřování, řešení reálií, citací, vlastní stylizaci). Přesto vykazuje znaky jisté nevyváženosti. V pasážích věnovaných receptům (funkční styl odborný, jedna třetina celkového rozsahu) je zdařilejší než ve zbývajících částech překládaného textu (uplatňujících populárně-naučný styl).

Zaznamenané nedostatky shrnuji do několika skupin:

- Posuny významu (ve vytištěném překladu označeno „V“: 2 x s. 9, 10, 12, 2 x 14, 16, 2 x 18,21)
- Chyba v použití termínu či terminologického sousloví (ve vytištěném textu označeno „T“: 8, 9, 10, 12, 13, 2 x 14, 15, 17 s významovým dopadem, 18, 19)
- Problém u vlastního jména, názvu díla, období (Vasco de Gama, příběhy Tisíce a jedné noci 9, antika 10)
- Chybné použití předložky (9, 10, 14, 16)
- Gramatický problém (9, 10, 13)
- Stylistická chyba, nepřesnost či neobratnost (9, 10, 11, 14, 2 x 16, 3 x 18, v receptech doporučuji „quelques gouttes“ nepřekládat „pár kapek“, protože v češtině hrozí záměna s číslem 2, a to je u odborného stylu receptů nežádoucí; 20, 21, 24, 25).
- Doslovnost s dopadem stylistickým (santalové dřevo **bojuje proti nečistotám pleti**, pačuli **bojuje proti stárnutí pleti**, zázvor **v boji proti stresu**, ženšen **v boji proti stárnutí pleti**, konzumací skořice tělo **účinně bojuje proti rýmě**, opuncie **bojuje proti stárnutí pleti a vzniku vrásek**) a významovým (14).

V doslovném převodu frekventované výrazy „lutter“, „lutte“ tak v českém textu vyniknou ještě víc než v originále

- Opakování výrazu (9, 12, 14, 23) + dále v komentáři (v jedné větě 5 x „který“, s. 26)
- AČV a slovosled (10, 11, 2 x 13, 14, 2 x 15, jeden případ s významovým posunem, 16, 2 x 17)
- Interpunkce – čárky (12, 14, 17, 2 x 20, 21, 23; místo pomlčky uveden spojovník 10), překlepy
- PČP – při tak vysoké frekvenci bych „vitamin“ doporučovala psát s krátkým „i“
- Na celkovém dojmu z překladu se podepsaly i občasné chyby originálu, které se nepodařilo „vychytat“ (mj. kadidlo a myrha jako koření, hnízda postavená ze skořice, zázvor – sušený kořen, la reine Isabelle de Hongrie). Jejich identifikaci by usnadnila práce se sekundární literaturou v podobě česky psaných textů věnovaných koření a přírodních kosmetice; ta by napomohla i v rámci užívání terminologických sousloví běžných v tomto oboru.

Poměrně vysoká frekvence zaznamenaných nedostatků však nebrání tomu považovat překlad za relativně zdařilý, i když se domnívám, že redakční úpravy, jimiž by musel projít v případě publikace, by nebyly nejdrobnější...

Komentář je však pro mě zklamáním. Drží se sice standardní struktury, nepochybně stál diplomantku značné úsilí, ale téměř ke každému oddílu, který tvoří jeho pilíř, lze mít nějaké výhrady týkající se odborné stránky. Obsahuje dle mého soudu nejedno vykonstruované tvrzení, s nímž lze těžko souhlasit (týká se zejm. jednotlivých podkapitol Analýzy výchozího textu jako Intence a motiv a Příjemce – v nichž se hypoteticky porovnávají francouzské čtenářky originálu s jejich českými protějšky; nesouhlasím s tím, že „intencí vysilatele je zprostředkovat únik od reality do úplně jiného světa“. Podobné konstrukty se však týkají i popisu kompozice („Jednotlivé celky jsou informačně uzavřené, každý z nich je bez jakéhokoli napojení na další či předchozí celek.“) Za závažnější považují způsob provedení charakteristiky originálu na základě Jakobsonových funkcí, a to nejen v místě, kdy jsou jako příklad konativní funkce citovány „vstupy autorky do textu“ v 1. osobě. Výhrady mám i ke způsobu prezentace funkce expresivní a poetické. V podkapitole Lexikum je z nepochopitelných důvodů zaměněn odborný styl s podivně dokladovanou „spisovností“. K podkapitole Syntaktická rovina mám výtek ještě víc, včetně AČV coby prostředku koherence první části originálu, „díky kterému věty vytvářejí jednotný celek“. Chybné řazení některých výrazů originálu ke stylistickým rejstříkům vysvětluje jisté chyby, k nimž došlo při překladu. Přehled uplatněných překladatelských postupů má spíše formální charakter, než aby se překladatelka pochlubila, jak si jejich využívání osvojila. Možná i proto vzniká na jednom místě překladu dojem, že se oproti franc. originálu český text „nezkracuje“ (cca o jednu čtvrtinu), jak je při správném využívání těchto postupů běžné.

Nicméně vynaložené úsilí diplomantky nelze nevidět a nemít k němu respekt. Proto hodnotím překlad Běly Mlynářkové známkou **velmi dobře až dobře**, aby o konečném hodnocení mohl rozhodnout průběh obhajoby.

V Praze dne: 2. 9. 2020

Vedoucí práce: PhDr. Šárka Belisová

---

¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě